

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

XIII International Science Conference
«Information and its impact on social
processes»

April 03 - 05, 2023
Florence, Italy

INFORMATION AND ITS IMPACT ON SOCIAL PROCESSES

Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference

Florence, Italy

(April 03 – 05, 2023)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-40368-862-6

The XIII International Scientific and Practical Conference «Information and its impact on social processes», April 03 – 05, Florence, Italy. 316 p.

Text Copyright © 2023 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2023 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Yakovenko R., Kukuruzza V. Features of pruning intensive apple trees. Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference. Florence, Italy. Pp. 15-16.

URL: <https://eu-conf.com/events/information-and-its-impact-on-social-processes/>

TABLE OF CONTENTS

ADVERTISING		
1.	Костенко І.О. ВИРАЗНІСТЬ ФОНЕМ В ГРАФЕМАХ УКРАЇНСЬКОГО ШРИФТУ	12
AGRICULTURAL SCIENCES		
2.	Yakovenko R., Kukuruz V. FEATURES OF PRUNING INTENSIVE APPLE TREES	15
3.	Петренко С.О., Валентюк Н.О., Мкртчян С.С. МІКРОВОДОРОСТІ CHLORELLA VULGARIS ЯК ОБ'ЄКТ БІОЕНЕРГЕТИКИ	17
4.	Чаплюцький А.М. АКТИВНІСТЬ РОСТУ ДЕРЕВ ЯБДУНІ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОРМИ КРОНИ ТА СТРОКУ ОБРІЗУВАННЯ.	20
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
5.	Лугченко О.І., Кулаков О.Ю., Псурцева Н.О. ПРОЄКТУВАННЯ ПЛИТ НА ПРУЖНІЙ ОСНОВІ, АРМОВАНИХ НЕМЕТАЛЕВОЮ КОМПОЗИТНОЮ АРМАТУРОЮ	22
ART HISTORY		
6.	Загребельна А.П., Свищова І.О. АНСАМБЛЕВА ГРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	28
7.	Красовська Л.О. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВИРАЗНОСТІ У ВОКАЛЬНИХ ТВОРАХ	32
8.	Кудрич Л.В. ХАРИЗМА ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ У СПРИЙНЯТТІ ТВОРЧОСТІ ЕСТРАДНОГО АРТИСТА	35
9.	Станичнов О.О. РЕЛІГІЙНА ТА ЕТНІЧНА СКЛАДОВА ТВОРЧОСТІ В КАРТИНІ "ДІВЧИНА" Ф. А. МАЛЯВІНА	36

PHILOSOPHY		
58.	Mrynska N.O. ATYPICALITY: PHILOSOPHICAL ASPECT OF THE EXISTENTIAL-SOMATIC STATE OF A PERSON WITH DISABILITIES: THE EXPERIENCE OF UKRAINE	226
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
59.	Snizhko N. APPROXIMATION OF FUNCTIONS OF TWO VARIABLES AT LYAPUNOV SKELETONS IN GENERALIZED HÖLDER SPACES	230
POLITICS		
60.	Сушицька Н.В., Полигач Х.І. СОЦІАЛЬНЕ СИРІТСТВО ЯК МАСШТАБНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ	235
PSYCHOLOGY		
61.	Гайдюк А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	239
62.	Мамотенко А.В., Березіна І.В. ВИЯВЛЕННЯ ВПЛИВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ПІДЛІТКІВ	242
63.	Талібов О. КЛАСИФІКАЦІЯ ГЕЙМЕРІВ ЗА КРИТЕРІЄМ МОТИВАЦІЇ	246
64.	Туриніна О.Л., Поспішна Т.О. ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ ДЕЗАДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	249
SOCIOLOGY		
65.	Khusanova K.T., Ilkhomov U.U. MIGRATION AS A SOCIAL PHENOMENON	255
66.	Сук О., Голенко О. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	259

ВИЯВЛЕННЯ ВПЛИВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ПІДЛІТКІВ

Мамотенко Алла Віталіївна

Кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри анатомії і фізіології людини імені Я.Р. Синельникова ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Березіна Ірина Володимирівна

Спеціаліст вищої категорії, учитель-методист Харківської гімназії №12
Харківської міської ради Харківської області

Сьогодні, майже щодня, у світі виникають нові професії, про які ще 10 років назад людство навіть не здогадувалося. А є такі, що, ймовірно, скоро з'являться. Наприклад: сіті-фермер, дизайнер емоцій, проектувальник особистої безпеки, ІТ-генетик, менеджер космотуризму, програмувальник електронних «рецептів» одягу, дизайнер віртуальних світів, тренер з майнд-фітнесу та творчих станів [1]. Розвиток інтернету, його проникнення у всі сфери людської життєдіяльності вимагає від суспільства змін у освіті, професійних компетентностях, аналізу актуальності обраної професії [2]. Зазначені зміни, насамперед, обумовлені як реформуванням системи соціальних сфер взагалі, так і реформуванням освіти зокрема.

У сучасній українській соціально-політичній сфері постало гостре, нагальне питання трансформації системи загальної середньої освіти, з метою створення умов для професійного самовизначення молоді. Адже, професійне самовизначення дівчат та хлопців має спиратися не на життєвий досвід та запити батьків, учителів, однолітків, а на запити держави, суспільства, світу [3, 4]. Тому, можемо стверджувати, що важливою є адекватна психологічна підготовленість до свідомого вибору професії, яка передбачає обов'язкове дотримання гендерних особливостей праці.

Враховуючи вище зазначене, можна стверджувати, що питання професійного самовизначення знаходиться у постійному колі наукових інтересів як вітчизняних так і закордонних дослідників, але, нажаль, вплив гендеру, як домінуючого фактору при професійному виборі сучасних підлітків вивчено не достатньо. Кількість сучасних українських наукових публікацій у цьому напрямку, взагалі, незначна.

Мета роботи полягала у теоретичному дослідженні проблеми професійного самовизначення підлітків та експериментальній перевірці впливу гендеру, як одного із факторів професійного самовизначення сучасних підлітків.

З метою визначення факторів впливу на професійне самовизначення підлітків нами було проведено пілотне опитування на базі Харківської гімназії №12 Харківської міської ради Харківської області. У дослідженні взяли участь підлітки 13-17 років загальною кількістю респондентів 102 особи.

Діагностика психологічної статі (гендеру) та визначення ступіня андрогінності, маскулінності й фемінінності особистості здійснено за опитувальником Сандри Бем [5]. Респонденти надали відповіді у форматі «так» чи «ні» на 60 пунктів. Кожне із запитань опитувальника належало до певної шкали: фемінінності, маскулінності, андрогінності. Вираховували суму балів у кожній шкалі та ділили на 20. Та шкала, показник якої домінував за сумою балів і характеризувала гендер. Розраховували основний індекс за формулою [1]

$$IS=(F-M) \cdot 2,322 \quad (1)$$

де F – показник фемінінності, M – показник маскулінності. У подальшому, за показниками індексу IS виявляли категорію гендеру [5].

У подальшому, серед 57 хлопців і 75 дівчат (загалом 132 підлітки) з різним гендером проведено оцінку їхніх професійних схильностей за диференційно-діагностичним опитувальником Є. Клімова [6]. Загалом, Є. Клімов виділяє 5 психотипів особистості: Людина – природа (ЛП), Людина – Людина (ЛЛ), Людина – Художній обра (ЛХО), Людина – Знакова система (ЛЗС) та Людина – Техніка (ЛТ) [7, 8]. За даним опитувальником схильності респондентів до різного роду професій виявляли методом обчислення особистісного психотипу. Аналіз результатів та їхнє обчислення здійснено за допомогою програми Microsoft Excel.

У ході дослідження, при з'ясуванні фактичного стану професійного самовизначення підлітків за результатами пілотного опитування з'ясовано, що 68% респондентів ще не визначилися з майбутньою професією. Ймовірно, причинами таких отриманих результатів є брак інформації, відсутність системи профорієнтації, скорочення в найближчому майбутньому кількості робочих місць з обраної спеціальності, тощо. Загалом, хлопці більш сміливі та швидкі у своєму виборі, в той час, як дівчата багато зважують, є багато обставин, за які вони відчувають відповідальність при ухваленні рішень.

При аналізі відмінностей у факторах впливу на професійне самовизначення у дівчат та хлопців з'ясовано, що для хлопців, насамперед, має вплив думка батьків, дівчата ж, у порівнянні з ними, є більш незалежними у власному виборі. Слід зазначити, що хлопці більше зважають на свої здібності та професійні плани, ніж дівчата. Дівчат більше цікавить конкретний результат у вигляді заробітної платні. Тобто, у досліджуваних підлітків, спостерігається відмінність у факторах впливу на професійне самовизначення в залежності від гендеру.

Під час дослідження з'ясовано, що респонденти виявили ознаки усіх трьох категорій гендерної ідентичності. Але пріоритетною категорією для дівчат і хлопців є андрогінність, 71% та 66% відповідно.

Ймовірно, це пов'язано з необхідністю поєднувати в собі риси маскулінності та фемінінності, щоб гармонійно та успішно функціонувати у різних сферах суспільного життя сучасним чоловікові та жінці.

Дослідження схильностей до зайнятості в певній сфері професійної діяльності за методикою Є. Клімова з урахуванням гендеру, дає можливість констатувати той факт, що підлітки розрізняють «чоловічі» та «жіночі» спеціальності, і це має вплив на їх професійний вибір. Так, за результатами даної

методики, дівчата виявилися більш схильними обирати професії, яким притаманні жіночі риси, хлопці – яким властиві чоловічі (Рис.1).

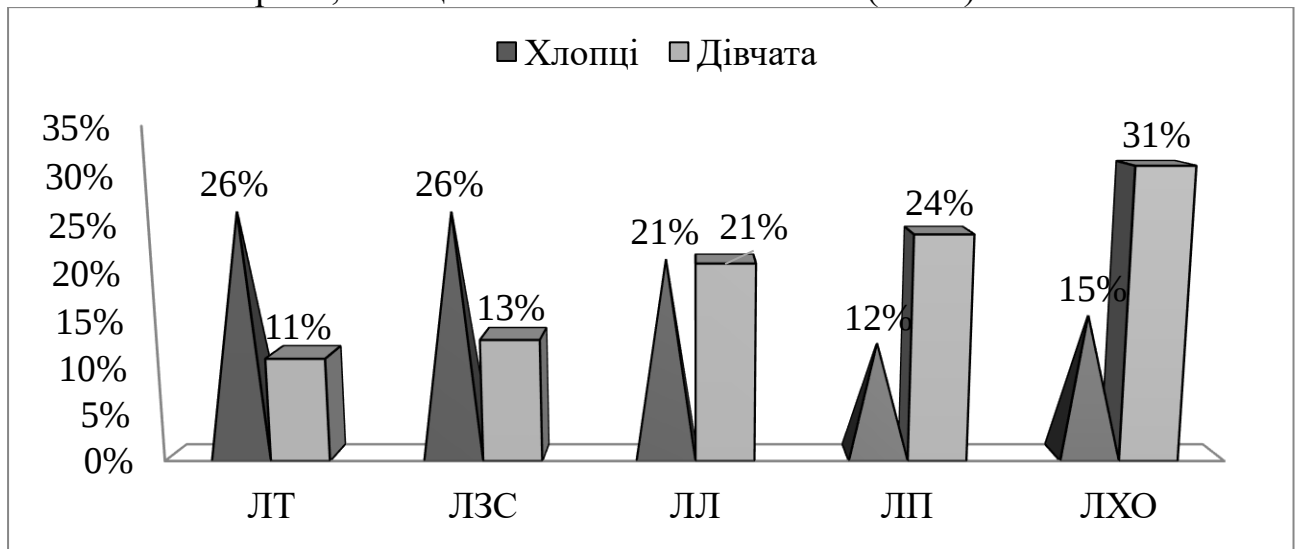

Рисунок 1 – Розподіл дівчат та хлопців за психотипом

Відповідно до отриманих результатів, хлопці є більш спрямованими на технічні спеціальності та професії, пов'язані з проведенням обчислень, цифровими та буквеними знаками. Той факт, що даною зайнятістю в більшості цікавляться представники чоловічої статі, підкреслює твердження гендерних стереотипів про наявність у чоловіків, так званого, «математичного та інструментального складу розуму». Дівчата схильні більше обирати творчі спеціальності та спеціальності пов'язані з природою. Переважання інтересу даним видом діяльності у жінок підкреслює факт емоційності та інтуїтивності жіночого мислення. Але і дівчата, і хлопці віддають перевагу професіям, що припускають взаємодію з людиною, спілкуванню.

Щодо якісних проявів означених шкал відповідно до гендерної приналежності, було виявлено той факт, що маскулінні дівчата виявляють інтерес до професій «людина-знакова система» більше ніж андрогінні жінки. В свою чергу, фемінні хлопці мають інтерес до професійної області «людина-художній образ», хоча андрогінні хлопці цікавляться цим напрямом менше і віддають перевагу професіям типу «людина-техніка» та «людина-знакова система».

Показники також свідчать про те, що маскулінні жінки зацікавлені переважно професіями, що більшою мірою відповідають середньому представнику чоловічої статі. Натомість фемінні чоловіки надають перевагу професіям, пов'язаних з творчістю, що відповідає, за гендерними стереотипами, інтересам середньої жінки. Андрогінні чоловіки переважно цікавляться професіями типу «людина-техніка» та «людина-знакова система», що відповідає сучасним соціальним уявленням про зайнятість чоловіка. В свою чергу, андрогінні жінки надають перевагу професійним сферам, таким як «людина-людина», «людина-природа» та «людина-художній образ», що відображає суспільні міркування про професійну приналежність жінки.

Отже, отримані результати дають можливість констатувати той факт, що приналежність людини до певної психологічної статі обумовлює професійний інтерес її представника. Тобто, отримані дані підтверджують наявність гендерного стереотипу у опитуваних підлітків щодо професійної приналежності. Загалом, результати дослідження можуть бути використані у роботі закладів загальної середньої освіти під час просвітницької діяльності для усвідомленого вибору професії підлітками, що в свою чергу призведе до зменшення проявів гендерної сегрегації на ринку праці.

Список літератури

1. Майбутнє вже сьогодні. 12 професій, які скоро з'являться! URL: <https://znoclub.com/mova-ta-literatura/1071-majbutne-vzhe-sogodni-12-profesij-yaki-skoro-z-yavlyatsya.html>.
2. Luan H., Geczy P., Lai H., Gobert J., Yang S. J., Ogata H., ... & Tsai C. C.. Challenges and future directions of big data and artificial intelligence in education. *Frontiers in psychology*. 2020, No.11. 580820.
3. Брошовян І. М. Соціальні очікування осіб юнацького віку щодо бажаної професії : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр». Херсон : ХДУ, 2020. 50 с.
4. Комісова Т. Є., Мамотенко А. В., Коваленко Л. П. та ін. Вікова анатомія та фізіологія людини : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. до курсу "Вікова анатомія та фізіологія людини". Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ФОП Петров В. В., 2021. 111 с.
5. Методика «Маскулінність-Фемінність» (С. Бем). URL: <http://www.um.co.ua/10/10-11/10-115779.html>
6. Ошуркевич Н. Генеза та сутнісний зміст професійного самовизначення особистості. Педагогічний процес: теорія і практика. 2018. № 4. С. 43–49.
7. Тест на визначення типу майбутньої професії Методика визначення типу професії Є. Клімова. URL: <https://naurok.com.ua/test/test-na-viznachennya-tipu-maybutno-profesi-metodika-viznachennya-tipu-profesi-klimova-1278146.html>.
8. Іонов І. А. та ін. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. до лаб. занять з курсу «Фізіологія ВНД». Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : ФОП Петров В. В., 2017. 143 с.